

Rotterdam moet verval stoppen met een partijoverstijgende agenda met harde doelen: minder explosies, minder schooluitval, minder uithalers.

Posted on 7 juli 2026 by John Knieriem

Het nieuwe Rotterdamse stadsbestuur laat zich kennen nog voor het de kade heeft verlaten. Het college, tien (!) wethouders van vijf partijen, maakt al slagzij voordat het goed en wel is uitgevaren.

De ploeg is zorgvuldig in balans gebracht: vijf vrouwen, vijf mannen, verdeeld over PRO, D66, VVD, CDA en Volt. Maar juist op de dag dat PRO Miriam Harika voordraagt voor Werk, Inkomen en Armoedebestrijding, bericht het *AD* over een langdurig onveilige werkcultuur binnen haar directie Toezicht en Handhaving, en raadt de gemeentelijke ombudsman de benoeming dringend af.

Rotterdam verzakt op drie fronten

Een college wordt eerst uitgebalanceerd op sekse en afkomst, en geschiktheid komt pas als het plaatje al af is. Wie afkomst boven geschiktheid laat wegen, kiest voor ongelukken. En een bestuur dat een integriteitswaarschuwing wegwuift om het plaatje kloppend te houden, kan zich daarna zelf niet op integriteit beroepen. Rotterdam heeft een bestuur dat beeldvorming belangrijker vindt dan gezag, net als bij Jetten: een gelikte socialmedia-aanwezigheid boven het oplossen van de problemen.

Want wat je ziet, is een stad die opnieuw begint te lijken op de stad waarvan men dacht verlost te zijn. Niet door gebrek aan energie, maar door een bestuur dat, links én rechts, al jaren weigert te doen wat nodig is. Rotterdam verzakt op drie fronten tegelijk: de veiligheid op straat, de haven als criminele draaischijf, en de economische ankers van de stad.

Het aantal aanslagen met explosieven blijft krankzinnig hoog, en Rotterdam is er een brandpunt: van 151 explosies in 2024 naar 168 in 2025. Rond het Centraal Station, in de Agniesebuurt, het Oude Westen en het Museumpark keert de overlast van verslaafden terug. Perron Nul is niet terug, maar het angstbeeld doemt weer op.

De haven, een grote cocaïnepoort van Europa, besteedt het vuile werk uit aan kinderen. In 2025 werden tachtig uithalers aangehouden, achttien minderjarig, de jongste dertien. Dat het er minder waren dan in 2024 zegt iets over betere beveiliging, niet over het verdwijnen van het probleem: worden volwassenen te riskant, dan ronsel je jongeren. De drugseconomie verdwijnt niet omdat een wethouder een programma presenteert.

Economisch verval

Het verval is ook economisch. Rotterdam verliest zijn ankers. Unilever hief in 2020 zijn Rotterdamse hoofdkantoorstatus op en werd volledig Brits. Verzekeraar ASR trok zijn verzekeringsactiviteiten al eerder naar Utrecht, en de Delftse Poort verloor zijn status als monolithisch hoofdkwartier van Nationale-Nederlanden. In de haven sluiten chemische fabrieken: LyondellBasell en Tronox kondigden in 2025 kort na elkaar sluiting aan, geveld door hoge Europese productiekosten en Chinese

concurrentie. Zo verdwijnt niet alleen werk, maar ook industriële capaciteit die je niet zomaar terugkrijgt.

Dat is de kern van het Rotterdamse falen: de stad weet wat er misgaat, maar het bestuur trekt zelden de consequentie.

Links én rechts verwaarloosden de stad

Het nieuwe college presenteert een akkoord met de klinkende titel *Vaart maken*. PRO, D66, VVD, CDA en Volt hebben elkaar vooral gevonden om anderen buiten de deur te houden. Leefbaar niet, Denk niet. Het resultaat is een koersloos legobouwwerk: links aan rechts geklikt, groen aan groei. En de gewone Rotterdammer betaalt: betaald parkeren rukt op, de afvalstoffenheffing gaat omhoog, het gratis openbaar vervoer voor ouderen sneuvelt.

Maar wie alleen naar links wijst, maakt het zich te makkelijk; wie alleen naar rechts wijst ook. Fortuyn had gelijk over de verwaarloosde stad, maar zijn erfgenamen van Leefbaar forceerden in twintig jaar evenmin een keerpunt. Links bagatelliseerde de problemen, rechts exploiteerde ze. Geen van beide heeft Rotterdam teruggewonnen op verloedering en ondermijning.

Moraliteit gaat voor uitvoerbaarheid

Toch kiest ook dit college weer voor verheffing, programma's en preventie. Onderwijs en armoedebestrijding zijn nodig, maar geen vervanging voor orde. Neem het NPRZ, het programma om Rotterdam Zuid vooruit te helpen, de heilige koe van bestuurlijk Rotterdam: na meer dan tien jaar blijft de ongemakkelijke vraag onbeantwoord wat dankzij het programma is verbeterd en wat ook zonder was gebeurd. De cijfers zijn monitoring, geen effectmeting. De echte resultaten zijn bedroevend. En toch gaat men ermee door.

Ook het asielbeleid past in het patroon. Rotterdam biedt opvang aan 500 asielzoekers, heeft een opgave rond 2000 statushouders en wil de spreidingswet loyaal uitvoeren. Zoals zo vaak gaat de moraliteit voor de uitvoerbaarheid. Maar wijken hebben geen onbeperkte draagkracht.

Verval is geen noodlot

Wie denkt dat dit overdreven is, moet eens over de grens kijken. Antwerpen, Marseille, Londen en Zweden laten varianten van hetzelfde patroon zien: drugsgeweld dat woonwijken binnendringt, steeds jongere daders en bendes die de provincie in trekken. Overal dezelfde les: wie de onderwereld laat wortelen, krijgt haar er alleen tegen hoge kosten weer uit.

Toch is verval geen noodlot. New York gold rond 1990 als verloren en halveerde het geweld in tien jaar, niet met één wondermiddel maar met dagelijkse cijfers, afgerekende commandanten en hard optreden tegen kleine verloedering. Dat vraagt een partijoverstijgende agenda voor tien jaar met harde doelen: minder explosies, minder schooluitval, minder uithalers.

Herstel bovendien het economische fundament, met een vestigingsklimaat dat werkgevers naar de stad haalt in plaats van ze te verjagen. Sturen op uitkomst, niet op het aantal overleggen of autovrije straten.

En de haven bewijst dat gericht ingrijpen werkt. De Vertrouwensketen, het beveiligde vrijgavesysteem van de haven, verving de fraudegevoelige pincode door digitale vrijgave; volgens de betrokken partijen zakte de pincodefraude in twee jaar naar vrijwel nul. Dus minder bewustwordingscampagnes, meer systeemreparatie: haal de zwakke schakel uit het systeem. Pak ronselaars harder aan dan de kinderen die ze gebruiken, en behandel wie explosieven plaatst of wapens draagt als een gevaar voor de stad.

Nieuwe wethouders, oude reflexen

Daarom keert dit college het verval niet. De wethouders zijn geen slechte mensen. Ze geloven opnieuw dat goede bedoelingen, sociale programma's en nette coalitietaal vanzelf resultaat worden. Rechts deed het met stoere taal zonder doorbraak, links met verheffing zonder gezag, het midden met vage managementtaal die de kool en de geit spaart.

Rotterdam wisselt elke vier jaar van bestuur, maar zelden van reflex. Ondertussen blijven de explosies en de uithalers, verlaat de industrie de haven en vertrekken bedrijven uit de stad. Zolang het bestuur niet durft te stoppen met wat niet werkt,

krijgt Rotterdam wat het al jaren krijgt: nieuwe wethouders, oude reflexen en een stad die wijk voor wijk verder verz(w)akt.

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u (weer) mee? Hartelijk dank!*